

KELETI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉS BELFÖLDON:

1 évre 1200 lej, félévre 600 lej, negyed évre 300 lej,
egy óra 100 lej.

Egyes szám ára 5 lej.

ORSZÁGOS MAGYARPARTI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piața Unirii (Főter) 4.

Telefon: 5-05, 8-84.

XIV. évfolyam 224-ik szám.

ELŐFIZETÉS MAGYARORSZAGON:

1 évre 56 pengő, félévre 29 pengő, negyed évre
15 pengő.

Egyes szám ára 20 fillér.

Gyanus szimptomák

Ugy látszik, a Iorga-kormány még nem tudja, hogy a kormánybukások csálhatatlan előjele a sajtó-rendszabály. Legalább is a legutóbbi évek politikai krónikája ezt bizonyítja. Ha valamelyik kormány úgy érezte, hogy valami nincs rendben a kréta körül, ha a sajtó túlságosan gyakran kezdte emlegetni a koncentrációt, ha a miniszter urak bársonyszékei alatt meg-ingott a talaj, egyszerre megjelent a falra festett ördög: a sajtótörvény tervezetének bejelentése. Erről nincs ugyan szó e pillanatban, de ha a jelek nem csalnak — és semmi okunk feltételezni, hogy csalnának — valami készül a sajtó ellen...

Már az alamtörvényenél is megcsóváltuk a fejünket, mert régi igazság, hogy gazdasági törvényszerűségeket rendeletekkel megváltoztatni nem háládos és sikert sem ígérő vállalkozás. Talán még Argetoianunak sem. A magunk részéről különben sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítunk az újságírói toll fegyelmezettségének, amely minden cenzuránál ideálisabb, semhogy paragrafusokra bízánk a saját magunk irányítását. Az alamtörvény számunkra olyan akadály, amibe eddig sem ütköztünk bele és bizonyára nem fogunk beleütközni ezentúl sem. De lehetetlen le nem vonni a törvény meghozatalából azt a következtetést, hogy a kormány ilyen módon akarta gazdaságpolitikájáért a sajtóra áthárítani az ódiumot, amit politikai fogásnak megjárja, de dokumentum is egyben a Iorga-Argetoianu-kormány mérsékelt szimpátiájának a sajtóval szemben.

A kormány azonban nem állott meg az első lépésnél. Napról-napra gyanus szimptomákat konstataálhatunk. Marosvásárhelyen rejtélyes céllal, félig elszórt fenyegetésekkel valami cenzurabizottságot szerveztek a helyi potentátok, amelynek feladatául az ottani sajtó rendszer ellenőrzését szabták meg. Temesváron pedig betiltották az ottani magyarság gerinces és népszerű lapját, a Déli Hírlapot egy beszédért, amelyet korántsem „irredenta” magyar politikus, hanem nemrégiben még a király minisztere, Bocu Sever tartott. A bűnbakkvadászának tipikus esete ez. A legsúlyosabb retorzióval szólásszabadságának lehetetlenné tételével sajtanak egy lapot, amely egyszerűen csak reprodukált. Anélkül, hogy azonosította volna magát Bocu-val, közreadta nyilatkozatait, ugyanakkor azonban nem mulasztotta el megkritizálni a szokatlanul éles és a mi politikai fegyvertárunkban ismeretlen hangot. Bocu Sever elmondhatta a magáét, a kisebbségi lap ellenben a maga bőrén tapasztalhatta a közmondás igazságát: „Quod licet Jovi, non licet bovi.”

Ezek a tünetek valóban nem azt mutatják, mintha a sajtószabadság feltett kincs volna nálunk. De nem ezt mutatják azoknak a peres eljárásoknak számsorai sem, amelyek az utóbbi időben feltűnő mértékben éppen kisebbségi lapokkal szemben indultak meg. Eszünk ágában sincs kétségbevonni az államhatalom ellenőrzési jogát, senkivel és így a sajtóval szemben sem. Lehetetlen azonban némán elmenni amellett, hogy a Iorga-kormány alatt legalább is megduplázódott a kisebbségi újságírók sajtópöreinek száma.

Sajtószabadság csak egy van, az értelmezése sokféle lehet. Ugy látszik nálunk szépen megfér a sajtószabadság fogalmával egy kalap alatt a lapbetiltás, a lokális cenzúra, a sajtópörök lavínája. Pedig — ezt szeretnénk a lelkére kötni Iorgának éppúgy, mint Argetoianunak — a közéleti erkölcs és tisztesség védelmére a becsületes, megfélemlíthetetlen és megfélemlítéseknek ki sem tett sajtó a legnagyobb biztosíték. A sajtószabadság államérdek és ez talán mégis csak fontosabb, mint egy politikai csoport pártönzése.

Berzeviczy Albert nyilatkozott a bukaresti fogadtatásról

**A magyar delegáció az interparlamentáris konferencián
A magyar parlament egykori elnökének találkozója
Pop Cicio Istvánnal, a régi képviselőtárrsal, aki azóta
a román parlamentnek volt elnöke**

(Bukarest, szeptember 30.) Bukarestben szerdán kezdődött meg a huszonhetedik interparlamentáris konferencia az előkészítő tanácskozásokkal. A konferenciára nagyon sok állam parlamentje elküldötte a maga képviselőit. Így a francia ABC szerinti sorrendben Dél-Afrika, Németország, Észak-Amerika, Belgium, Bulgária, Kanada, Dánia, Spanyolország, Észtország, Franciaország, Anglia, Görögország, Finnország, Magyarország, Írország, Olaszország, Japán, Norvégia, Lengyelország, Hollandia, Svédország, Svájc, Csehszlovákia és Törökország képviselői vesznek részt a nagy tanácskozáson. Az osztrák delegáció, amelynek érkezését szintén bejelentették, mindeddig nem érkezett meg, valószínűleg takarékosági okokból.

Szerda délután 3 órakor a parlament üléstermében az Unió igazgatótanácsa tartotta meg ülését és ezen jóváhagyta az 1930 április 13-án Genfben szerkesztett jegyzőkönyvet. Ezenkívül ismertették a tanács működését az 1930-ban Londonban megtartott huszonhatodik konferencia óta. Este a delegátusokat Bukarest városa látta vendégül a katonai kaszinó nagytermében. A tényleges tanácskozásokat csütörtökön délelőtt tíz órakor kezdik meg. Magyarország képviselőjében Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke érkezett meg Bukarestbe, dr. Grátz Gusztáv csütörtökön reggel érkezik, míg báró Sztérenyi József csak október 5-én kapcsolódhatik bele a munkába.

Munkatársunk romániai és bukaresti impresszióiról, valamint az interparlamentáris konferencia programjáról és várható eredményeiről kérdést intézett dr. Berzeviczy Albert-hez, aki a következőket mondotta:

— Tizenkilenc évvel ezelőtt voltam először Bukarestben, amikor görögországi tanulmányutamról tértem vissza Konstanca és Bukaresten keresztül Erdélybe, ahova rokonai nexusok fűznek. Utamat megszakította, két napig időztem Bukarestben. Tizenkilenc évvel ezelőtt a román fővárosnak még csak egy-két világvárosi jellegű uccája és tere volt s most meglep az a gyorsiramu fejlődés, amelyet Bukarest a lefolyt tizenkilenc év alatt elért. Megleptek világvárosi uccái, gyönyörű parkirozott terei, de különösen az a számos szobor, amiket műtörténelmi szempontból külön tanulmányozni fogok. Az előkészítő delegáció, illetve az interparlamentáris konferencia román csoportja udvarias szeretetreméltósággal fogadta a külföldi vendégeket és engem különösen kellemesen lepett meg, hogy

Pop Cicio István engem nagy figyelemmel és vendégiszterettel fogadott.

— Ugy látszik, Pop Cicio István nem felejtette el, hogy hosszú évekkel ezelőtt, amikor a nemzetiségi kérdés a magyar parlamentben olyan heves viharokat váltott ki, én, mint a Ház akkori elnöke, igyekeztem a szenvedélyeket lecsillapítani és módot adtam neki, hogy az ellenzékkel szemben kifejtthesse véleményét s nem engedtem meg, hogy őt beszédében megzavarják, vagy lehurrogják. Ezt az elnöki minőségemben kifejtett tevékenységemet Pop Cicio

István meleg szeretettel és udvariassággal viszonozza most.

A konferencia várható lefolyásáról Berzeviczy Albert a következőket mondotta:

— Az interparlamentáris konferencia eddigi ülésein nagyon heves viták folytak. Reméljük, hogy a bukaresti tárgyalások során ezek elkerülhetők lesznek. Mi, a magyar delegáció, a magunk részéről nem fogunk semmit sem provokálni és

remélhetőleg nem lesznek olyan éles összetűzéseink, mint nekem, személy szerint, éveken át voltak az interparlamentáris konferencia tanácskozásai során Djuvara professzorral,

akivel a harcot Bernben kezdtük meg, Párizsban folytattuk és Berlinben fejeztük be. A konferencia elnökévé Pompeit, a román kamara elnökét fogjuk megválasztani és az ő vezetése alatt folynak le a tanácskozások, amelyek most reményteljesebb légkörben indulnak meg.

— Különösen a leszerelés kérdése fog szélesmedrű vita anyagául szolgálni, mivel a jövő év február havára összehívták az általános leszerelési konferenciát. A szerda délután megtartott igazgatótanácsai ülésen

érdekes vita volt akörül, hogy elfogadják-e az interparlamentáris unió Spanyolország meghívását

arra vonatkozólag, hogy a jövő évben Madridban tartsa meg ülésezéseit. A delegátusok egy részének az a véleménye, hogy a konferencia csak két évenként üljön össze, míg a másik része az évenkénti ülésezés mellett van. A spanyol meghívásnak az ad különös jelentőséget, hogy a latin-amerikai államok eddig nem kapcsolódtak be intenzíven az Unió munkájába s a delegátusok nagy része most azt reméli, hogy ha a jövő évben Madridban lenne a konferencia, úgy a latin-amerikaiak figyelme is ráterelődne az interparlamentáris unió munkájára és célkitűzéseire.

Munkatársunk végül kérdést intézett Berzeviczy Albert dr.-hoz, hogy mi a véleménye a román sajtóban az ő Pester Lloyd-beli cikkével kapcsolatos megjegyzésekre és kritikákra. Berzeviczy dr. kijelentette, hogy a román lapokban megjelent cikkek fordítását most tanulmányozza és végleges véleményét, illetve válaszát a Keleti Újság egyik legközelebbi számában fogja megadni a román sajtó cikkeire.

Karádi Nagy Lajos.

Négyszáz koreai telepest mészároltak le a kínai katonák

Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint 3000 ezer kínai katona 400 koreai telepest lemészárolt. A japán kormány erre sürgősen csapatok kiküldését rendelte el a többi koreaiak életbiztonságának megvédésére.

Bombamerényletek mindenfelé

**Az amerikai Denver városban hat helyen robbant a bomba
Titkos bombaraktárt fedeztek fel Gráz mellett**

(Newyork, szeptember 30.) Az Egyesült Államok Denver nevű városának különböző helyein hat bomba robbant fel. Az egyiket az ismeretlen merénylők egy templomban helyezték el, ahol az explozió nagy anyagi kárt okozott. Emberéletben azonban nem esett kár. A lakosságot a tömeges robbanások rendkívül megrémítették, úgy, hogy több ezer ember a szabadban tölti az éjszakákat.

Anarkisták felrobbantották a sevillai telefonközpontot.

(Madrid, szeptember 30.) Spanyolországban a közművek ellen újból több merényletet követtek el. Sevillában a telefonközpontban bomba robbant és szétrombolta a berendezést. Több könnyebben megsebesült. A sztrájkolók az ország különböző részein összeütköztek a rendőrséggel. A kisebb harcoknak egy halottja és sok sebesültje van.

(London, szeptember 30.) Az Evening News jelentése szerint száz méteres körzetben az összes ablakok bezúzódtak. A merénylet anarkisták műve. Sevillának csak egy telefonvonalát sikerült helyreállítani.

**Internacionális bombaközpont
Rottenmanban.**

(Gráz, szeptember 30.) Rottenman község határában szerda reggel egy titkos bombaraktárt fedeztek fel. A vasuti vonal mellett, levágott fenyőtörzsek között husz robbantásra kész bombát találtak, amelyek nagyon hasonlítanak azokhoz, amilyenekkel a németországi, romániai és magyarországi merényleteket elkövették. Több bombán rajta volt már a gyújtósín is. A felfedezés híre a környéken valóságos pánikot idézett elő. A nyomozást a hatóságok a legnagyobb eréllyel folytatják.

Egy magyar származású újságíró revolveres merényletet követett el egy hírneves párizsi zsoké ellen

Megrendítő szerelmi dráma történt Párizsban. Wingfield, hírneves párizsi zsoké ellen bárányja, a magyar származású Hermann Klára újságíró kedden merényletet követett el. Hermann Klára öt évvel ezelőtt költözött ki a francia fővárosba, itt ismerkedett meg a zsokéval és csakhamar meleg viszony fejlődött ki

közöttük. Most Wingfield el akarta hagyni. Az újságíró fenyegetőzött, hogy lelövi. A zsoké nem törődött a leány fenyegetéseivel, mire a leány efeletti elkeseredésében kétszer rálőtt. Az egyik lövés a zsoké balkönyökét összeroncsolta. Állapota nem életveszélyes.

—o—

A borsai antiszemita pör tárgyalását elnapolta a nagyváradi tábla

**Hivatalból zsidó ügyvédet jelöltek ki
Constantin Danila és Berinde lelkész védőjének**

(Nagyvárad, szeptember 30.) Az emlékeztető borsai antiszemita izgatási ügyben a nagyváradi táblánál szerda délelőttre volt kitűzve a tárgyalás. A hatóságok tüntetéstől tartottak és ezért rendőrök és detektívek lepték el a tábla folyosóit. Az elővigyázatosság hiábavaló volt, mert csak nagyon gyér érdeklődés nyilvánult meg. Az újságírókon és az ügyvédekön kívül más alig lézengett a teremben. Maguk a vádlottak sem jelentek meg. A husz vádlottból egyedül Dumitrescu Ioan lelkész volt ott, noha a többiek, Danila Constantin kivételével, akit Iasiban nem találtak, mind átvették az idézést. Dumitrescu lelkész felvilágosította az elnököt, hogy Danila ezidő szerint Borsán tartózkodik.

foglalkozása nincs. Berinde lelkésznek pedig ugyancsak ma Máramaroszigeten van tárgyalása. A főügyész a tárgyalás elhalasztását, Dumitrescu védője pedig annak megtartását kérte, azzal az indoklással, hogy védené, aki egy éve fel van függesztve állásából az ügy elhúzódása miatt, azóta nem kap fizetést. Constantin Danila és Berinde védőjéül hivatalból dr. Markovics Józsefet jelölték ki, aki ép úgy, mint a zsidó vádlottak védője, szintén a tárgyalás megtartását kérte. Rövid tanácskozás után a bíróság a tárgyalást november 12-ére halasztotta el és erre az időpontra elrendelte a meg nem jelent vádlottak elővezetését.

Egy hunyadmegyei volt magyar földbirtokos megdöbbentő tragédiája

(Déva, szeptember 30.) Igaz Kálmán, volt hunyadmegyei magyar földbirtokos, aki az utóbbi években teljesen leszegényedett s legutóbb állandóan Déván lakott, szombaton déln az autóbusszon kiment Marosolymos környékére s ott a Maros vizébe vetette magát. Holttestét eddig még nem fogták ki.

Igaz Kálmán egyike volt Hunyadmegye egykori leggazdagabb magyar birtokosainak, aki a társadalmi s a megyei életben is nagy szerepet játszott. A háború után rohamosan szegényedett le, úgy, hogy az utóbbi években már ugyszólván semmije se volt, sőt könyöradományokra szorult.

Barátainak sokszor emlegette, hogy nem bírja így tovább az életet s a Marosba fogja

ölni magát. Nem használt a lebeszélés semmit sem, mert végső elkeseredéséből folyó tettét mégis véghez vitte. Egyedüli tanu erre a csendőrség, amely — e jelentések szerint — végignézte az öngyilkosságot.

A holttest kifogására nem sok remény van. Igaz Kálmán ugyanis öngyilkosságáról szóló beszélgetések alkalmával kijelentette, hogy

**úgy fogja magát a Marosba ölni, hogy
holttestét se találhassák meg,**

sulyos követ fog magára kötni, hogy a víz nedobálhassa ide-oda. Ugyáltszik, az öngyilkosságnak ezt a módját is teljesen keresztül vitte, mert a holttest eddig még nem került felszínre. Halálával igazi magyar tragédia lett teljessé.

**VIGYÁZZON!!!
KOPASZ LESZ,
ha haját nem
EGGER PETROL**

hajsza nélkül mossa, mert hajhullás és
hajkorpa ellen ez a legbiztosabb szer.
Minden gyógyszerárban és drogériában kapható

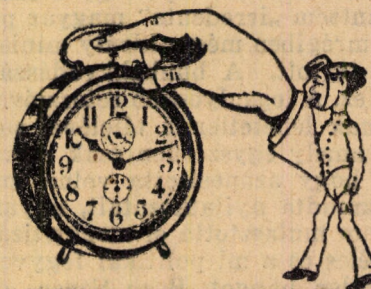
Moldovát egykor másképpen kezelték, mint Erdélyt

(Bukarest, szeptember 30.) Az Adeverul egyik utóbbi számában nagy cikkben foglalkozik újból a regionalizmus, vagy inkább a decentralizáció kérdésével. Boila Romulus sok port felvert alkotmánytervezetével kapcsolatban és érdekes párhuzamot von aközött a magatartás között, amelyet most tanusítanak a decentralisztikus törekvésekkel szemben és amellyel 1866-ban Moldva és Muntenia egyesülése idején mutatnak Moldvával szemben, ahol akkor erős decentralisztikus és mondhatni regionalista mozgalom volt. Az egyesüléskor Moldvából és fővárosából, Iasiból az összes hatóságokat, miniszteriumokat mind Bukarestbe helyezték át és a moldvaiak elégedetlensége rendkívül erőteljes, a szeparatizmusba átsapó mozgólódásban nyilvánult meg.

Az akkori politikusok azonban nem emelték a moldvaiak ellen az árulás vádját, hanem szelidséggel és teljes megértéssel kezelték az ügyet. Nagyon tanulságos ebből a szempontból az 1866. április 18-iki minisztertanácsi naptól egyik része, amely a következőképpen hangzik:

— Tekintettel arra, hogy a túlzott centralizálás veszélyes módon sértette az ország érdekeit, tekintettel arra, hogy Iasi városa mindig a nemzeti mozgalmak élén volt és jelentékeny áldozatokat hozott Románia konszolidálására és megerősítésére, tekintettel továbbá a Iasi város lakóinak jogos és törvényes kívánságaira, egy ad hoc bizottság felállítása határozatát el, amely vizsgálat tárgyává teszi Iasi város lakóinak taxáit, javaslatot tesz azok megkönnyítésére s azonkívül mindegyik miniszternek kötelességévé teszi a decentralisztikus intézkedések megtételét.

JAZ

Egyszerű ujjnyomással
az ébresztőt megállít.
JUK.

HÁROM NAGYSÁGBAN

Fehér számlap
Világító rádió-számlap

KÜLÖNLEGES FRANCIA
GYÁRTMÁNY

LEGMEGBIZHATÓBB PRECIZ ÉBRESZTŐ

**A legérdekesebb, izgalmas
utirajzok és kalandok gyűjteménye, a „Világ körül”**

c. sorozat könyvei:

Haliburton: Üres zsebbel a világ körül.

Ohle: Az ismeretlen Szaharában.

Johnson: A kannibálok szigetén.

Stratil-Sauer: Az afgánok fogságában.

Johann: 40.000 kilométer az ismeretlen Ázsián keresztül.

Angebauer: Ovambo, 15 év a kafferek között.

Kötetenként fűzve 115, kötve 165 leírt szállítja a

Minerva, Cluj-Kolozsvár

Str. Regina Maria (Deák F. u.) 1 szám.

**A pénz előzetes beküldésekor a portó
nem számít.**

Bőrkabátok festését garanciával vállalja „Unio”, Cluj

Gyár: Reg. Ferdinand 133.
Fiókok: Reg. Maria 11., Str.
Barițiu 2., Cal. Moșilor 112.

„Berlinben a legkényesebb missziót teljesítettük, amely francia minisztereknek juthatott“

Briand és Laval tüntető ünneplések között érkeztek vissza Párizsba

(Párizs, szeptember 30.) A Berlin—párizsi menetrendszerű vonat éjjel 23 óra 10 perckor futott be az Északi pályaudvarra. A Berlinből visszatérő francia minisztereket a pályaudvar előcsarnokában meglehetősen nagyszámu közönség várta, a hivatalos személyek és az újságírók nagyrésze a perronon várakozott. Az enyhe rendőri kordont a republikánus gárda és a rendőrség látta el. Laval miniszterelnök és Briand külügyminiszter az utolsó kocsik egyikéből szállott ki. Minisztertársaik és Forster párizsi német ügyvivő üdvözölte őket. A peront ellepő tömegben kisebb rendőrsőport fogtak közre a minisztereket és biztosított nekik szabad utat a pályaudvar csarnokáig. Megérkezésükkor és a pályaudvar elhagyásakor a közönség „Éljen Laval!” „Éljen Briand!” „Éljen a béke!” kiáltásokkal üdvözölte őket.

Jenmontban, a legelső francia állomáson, Laval miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette a Havas-iroda munkatársa előtt:

— Berlinben a legkényesebb missziót teljesítettük, amely francia minisztereknek juthatott.

A német-francia gazdasági bizottság rövidesen összeül, meg fogja vizsgálni a két ország gazdasági kérdéseit. Új módszert alkalmazunk.

— Minden intézkedés, amelyet a világnyomor legyőzésére teszünk, közelebb visz a fölemelkedéshez és a megszilárdult békéhez. Nem áldoztunk fel semmit országunk érdekeiből azal, hogy igyekeztünk azokat az adott körülmények között a nemzetközi szolidaritással összhangba hozni. Miként tegnap Berlinben tettem, úgy Washingtonban is országom nevében meg fogok tenni minden lehető, hogy résztvegyek azoknak a súlyos feladatoknak megoldásában, amelyeket a világválság vetett felszínre.

Véget ért a népszövetségi tanácsülés.

(Genf, szeptember 30.) A Népszövetség közgyűlési ülészaka tegnap több, mint háromhetes ülésének után, véget ért.

Titulescu elnök zárószavaiban hangoztatta, hogy a szeptemberi ülészak az általános bizalmi válság atmoszférájában ült össze. Ennek ellenére megállapítható, hogy ez az ülészak sem végzett hiábavaló munkát. Titulescu utalt a francia miniszterek berlini látogatásának eredményeire s ezzel kapcsolatban is leszögezni kívánta, hogy a megértés gondolata előrehaladást mutat. A tanács a közgyűlési ülészak lezárása után is együttmaradt s ma délután befejezni készült a kínai-japán konfliktus feletti vitát.

A koncentrációs kormány terve mellett állást foglalt a kolozsvári értekezlet

Maniut nem sikerült rávenni a visszatérésre Vádak mindenféle visszaélésekről — A liberálisok máris állást foglaltak a 25 milliárdos költségvetés ellen

(Kolozsvár, szeptember 30.) Tegnap szünetnap volt, jelentettük, hogy a nemzeti parasztpárt vezetői megbeszélést tartottak Kolozsváron. Az összejövetel színhelye Boila Romulus lakása volt s Maniu Gyula sokat jelentő részvételén kívül megjelentek Vaida Sándor, Popovici Mihály, Mihalache és Madgearu. Hogy formális vezérlőbizottsági ülést még sem tartottak, annak okát az is mondják, hogy Iunian volt igazságügyminiszter távolléte miatt nem tekintették hivatalos ülésnek a tanácskozást.

Maniu Gyula megjelenésének sokan azt a jelentőséget tulajdonították, hogy ezzel visszatért a nemzeti parasztpárt élére s újabb kezébe veszi a párt irányítását. A megbeszélésen sok szó is volt erről. Maniu azonban újból elhárította a felajánlott tisztséget és pedig azzal, hogy azok az okok, melyek lemondását előidézték, még mindig fennállnak s így nem változtathatja meg elhatározását.

A tanácskozások résztvevői közül többen is megkérdezték a kolozsvári újságírók a történetekről s a létrejött megállapodások felől, azonban mindegyik pártvezér mélyen elzárkózott a nyilatkozattétel elől. Csúpan annyi történt, hogy egy aláíratlan kommunikét adtak ki, amely szerint nem a vezérlőbizottság tartott ülést.

A tanácskozásról azonban keringenek a pártban olyan hírek, amelyek a valószínűség teljes látszatával bírnak. Így Maniu kapacitása mellett az volt a főpont, hogy milyen álláspontot foglaljon el a nemzeti párti parasztpárt az esetleges és a pártbeliek szerint rövidesen bekövetkező kormányválság esetén. A nemzeti parasztpárt fejei

a koncentrációs kormány terve mellett foglaltak állást.

Maniu ezzel kapcsolatban beszámolt Bratianu György nála történt látogatásáról s elmondta, hogy vele is koncentrációs kormányról beszéltek.

Mironescu a párt élén.

A bukaresti sajtó igen élénken kommentálja

a nemzeti parasztpárt kolozsvári tanácskozásait. Abból a tényből, hogy Maniu Gyula is résztvesz a „baráti” megbeszéléseken, következtetik, hogy a pártelnökség kérdése foglalkoztatta elsősorban az elnöki tanács tagjait és csak másodlagosan a párt programja és jövő akciói. A Dimineata tudni véli, hogy Maniu ismét és határozottan kijelentette visszavonulását és Mihalachenak ajánlotta fel a pártelnökséget. Mihalache huzódzik és ha még nem is adott végleges választ, benfenteseik úgy tudják, hogy nem vállalja az elnöki tisztséget. Titulescu személyével kapcsolatosan felmerültek ugyan az utóbbi időben különböző kombinációk, ezek azonban semmi pozitívumot nem tartalmaztak és a párt jövőjét aligha lehet minden átmenet nélkül arra építeni, hogy esetleg Titulescu hajlandó lesz a pártvezérséget elfogadni. Így került

előtérbe Mironescu személye, aki igen jól töltötte be azt a szerepet, amelyet a párt Maniu kormányának visszalépése után rábízott

és az összes frakciók előtt népszerűségnek örvendő Mironescu elnökké választásával az a lehetőség is nyitva maradt, hogy Maniu bármikor visszatérhessen a párt élére, mert Mironescu készséggel és

örömmel adná át helyét Maniunak, ha erre sor kerülne,

míg, ha mást választanak meg a párt élére, például Titulescut, úgy ez teljesen lehetetlen volna.

Mindenesetre megállapítható, hogy a keddi értekezlet eredményei a közeljövőben mutatkozni fognak, elsősorban az októberi pártkongresszuson, amelynek programját alighanem már tegnap megállapították.

A nagy baksis a pénzügyminisztériumban.

Az Universul hivatalos cáfolat ellenére is fenntartja azt az előbbi értesülést, hogy a pénzügyminisztériumban nagyobb visszaéléseknek jöttek a nyomára, amelyben magasrangú tiszt-

Fehérnemű,
selyem és
müszelyemből
Lux-xal való helyes
ápolás mellett,
ép oly tartós, mint a
vászon.

LUX

Csáb az ismer két dobozban

viselők is kompromittálva vannak. A lap úgy tudja, hogy a házi vizsgálatot le is folytatták és holnap az igazságügyminisztérium folytatja a gyanúsítottak kihallgatását. A visszaélések úgy történtek volna, hogy az illető tisztviselők érintkezésbe léptek olyan egyénnel, akik ellen valamilyen ügyből kifolyólag kihágás miatt pénzbüntetést róttak ki s ezekkel megegyezve, a büntetést leszállították, a különbözet egy részét baksisként felvették.

Boila Romulus ellen.

Ugyancsak az Universul szerint Boila Romulus vagyonának felülvizsgálását Kolozsvár után a bukaresti bankokra is kiterjesztik. Az Universul, amely a Boila Romulus elleni akciót vezeti, azt írja, hogy Stefanescu bukaresti főügyész most a bukaresti bankokban fog vizsgálatot indítani aziránt, hogy ott nincsenek-e Boilának betétei.

Hol van a kenyérbélyegek ára?

A földművelésügyi minisztérium ötvenmillió lejes kölcsönt vett fel az Általános Állami Takarékpénztártól. Ezt az ötvenmillió hitelt a buza kiviteli kiadásának fedezésére fordítják. Hol van akkor az a pénz, mit a kenyérbélyegek árából készpénzben szedtek be, ugyanerre a célra, ha mégis kölcsönt kell felvenni.

Lupu közbejár a pártvezéreknel.

Dr. Lupu tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Stere Constantinnal, a besszarábiaiak vezérével. Lupu, aki tudvalevően akciót indított az összes ellenzéki pártok tömörítésére, közlebről a többi pártvezérrel is érintkezésbe lép.

A liberálisok megkontrázták Argetoianu költségvetését.

A liberális párt egy szűkebb bizottsága a következő évre költségvetéstervezetet készített el az állam részére. A liberális tervezet 28—29 milliárdot irányoz elő. A pártnak az a szándéka, hogy a parlament megnyitása után ezt a költségvetési javaslatot azonnal benyújtja s ebben az esetben

éles ellentétbe kerül a kormánnyal, ami azt jelenti, hogy a liberálisok többé a Iorga kormányt nem hajlandók támogatni.

Bécsi krónika

Megszűnt a legnagyobb hangversenyiroda – Bajok az állami színházak körül – A Burgszínház megszűntetését tervezik
Nivóllan a bécsi rádió – Bécs kevesebbet olvas

(Bécs, szeptember 30.) Bécs legnagyobb hangversenyirodája, „a Guttman”, becsukta a boltot. Előkelő vállalkozás volt, kitérően egyesítette a kereskedelmi érzéket a művészeti hozzáértéssel. Sztárokat fedezett fel, világhírességeket állított a bécsi koncertterem dobogójára és a legutóbbi huszonöt esztendőben Bécs legkimagaslóbb zenei eseményeit irányította üzletileg. Még sincs többé energiája, sem pénze a jövő munkájához. Mérlegének kifoldozhatatlan folytonossági hiányai és a bécsiek üres zsebe tökéletesen igazolja likvidálási szándékát. Mert hiába a bécsi újságok szentimentális pletykálkodása „a Guttman” nehézségeinek kivilágítása alkalmából, — az effélékben, a lokális események egyéni reminiscenciákkal körített, pletykaszerű feltalálásában még mindig vezet a bécsi sajtó — ma már mindenki előtt egészen világos, hogy a bécsiek kopott és üres bugyellárisából nem lehet többé a zenei nagyságok gázsítségét kielégíteni. De hogy éppen most, a szezon ugynevezett indulásának idején következett be „a Guttman” nem egészen természetes halála, ez valahogy a vőlegény menyegző előtti öngyilkosságához hasonlatos és még szomorubbá teszi a különben is gyászos eseményt.

A Burgszínháznál is baj van.

Am mindez hekuba csak azokhoz a bajokhoz képest, mikkel az udvari színházakból lett állami színházaknak: az állami Operának, a Burgszínháznak és mellékhatásának, az Akademietheaternek kell megküzdnie. Ezek a színházak voltak valamikor a híres bécsi zenei és színházi kulturának központjai s az állami Operának még ma is vezető pozíciója van. Viszont a Burg a színjátás kissé megáporodott formáit műveli és egyáltalán nem nyújt művészetileg többet, sőt néha kevesebbet is ad, mint a rideg üzleti alapon vezetett többi színházak. Az Akademietheater pedig éppenséggel lerakodóhelye lett a Burgszínház-kritikusok gyengécske darabjainak. Am annál reprezentatívabb, a hajdani udvari levegőt tökéletesen konzerváló, egyenesen feudális és ami a legfontosabb: annál költségesebb a színházak gazdasági ügyvezetése. A szegény osztrák köztársaság nem engedélyezheti magának ezeknek a színházaknak további fenntartását a mai formában és ha a régi emlékek hatása alatt, szentimentális nekibuzdulásból még is meg akarja tenni, ott van Genf, az osztrák pénzügyek legfőbb öre s kérihetetlenül rákoppint a körmére.

Genf parancsolt is már és a minisztériumnak négy-millió sillinggel kell csökkentenie az állami színházak költségvetését. A szakemberek most törlik a fejüket, hogyan lehet ezt a megtakarítást elérni. A legradikálisabb terv, amely csodák-csodája nem váltott ki a közvéleményből nagy tiltakozást, be akarja csukni a Burgszínház palotáját és társulatát négyszer hetenkint az Operában akarja felléptetni.

A tervből aligha lesz valóság. Mindenki belátja, hogy a gyatra Burg kedvéért kár lenne a még mindig jó Operát szünteteltetni. Hiszen az Opera a sztár-leépítés után is egyik fő vonzóereje Bécs idegenforgalmának. Bécs mai szociális beállítottsága mellett az a probléma is súlyosan esik a számvetésnél latba, hogy ugyan mi történik majd az egyesítés folytán feleslegessé váló segédszemélyzettel. A lezárt épület karbantartási költségei is sok pénzt emésztenenek fel. Tehát valahol közep-uton fog megérlelni a megoldás. A gázsik még jobban lemorzsolódnak. A nyolcszáz sillinges havi fizetéseket megállapító szerződéseket már hatálytalanította a lex Burgszínház és most folyik az alkudozás az annál alacsonyabb fizetések körül. A kiállítás fényűzése le-tompul majd és talán idővel az adminisztráció is fog valamit engedni főúri igényeiből. Így valahogy, hármass irányu engedményekkel sikerülni fog a Burgot, mint a nagy mult egyik rozoga emlékoszlopát, fenntartani.

A rádiót is leépítik.

A hajdan híres zenei kulturájú Bécsben egyébként a rádiót is kikezdte már az általános nivó-süllyedés, mely a nagy nincstelenség következtében előállott. Gramofonlemezek dominálják a műsort, amelynek a rossz nyelvek szerint egyetlen fénypontja a pontos időjelzés és az időjárás jelentés. Vannak, akik még tovább mennek és a Karl Krauss bonmotját alkalmazzák a bécsi leadóra — holott a híres bécsi Nagyszájnak ez a mondanása eredetileg másfelé lett adressálva — és azt állítják, hogy a leadó egyenesen megfertőzi az aethert. De a mérsékeltettek is „golyvás jodi-kulturáról” beszélnek, amióta a bécsi leadó tulzába viszi a stájer lokál-koloritot.

Minden kritikára egy a válasz: Nem telik jobbra. Nem telik jó zenére és — amint a bécsi Zentrallib-lithek statisztikája igazolja — már könyvre sem telik. Tíz évvel ezelőtt évenként négy-millió könyvet kölcsön-szött ki Bécsnek ez a legnagyobb tudományos és irodal-

mi kölcsönkönyvtára. (Hatalmas központján kívül husz fiókja van.) Most már feleannyi könyv sem kell. De egyéb változások is történtek. Tíz év előtt a kikölcsön-zött tudományos könyvek mennyisége jóval meghaladta a szépirodalmi könyvek számát. Ma a szépirodalom do-minál. Komoly zeneműveknek nincsen keletjük. A leg-kedveltebb olvasmány a detektív-regény, ezt falfák a szellemileg kimagasló férfiak is, különösen orvosok és ügyvédek. Egyre keresettebbek az imakönyvek. Viszont erősen csökkent az érdeklődés a technikai regények iránt. Az olvasók kor szerinti megoszlása azt bizonyítja, hogy nem a sport csökkentette a könyvek szeretetét. Az olvasók felének életkora 30–40 év közé esik, negyven százaléuk 20–30 éves. Tehát a keresetképes korban lévőek olvasnak. A többiek kénytelenek lemondani a könyvolvasásról, mert nem futja jövedelmükből az ala-csony kölcsönzési díjra.

Magyar premiére.

A jó színháznak azonban még mindig erős a vonzó-ereje a szegény Bécsben is. A Reinhardt bécsi színhá-zában, a Josefstaedter-Theaterben szeptember 26-án volt a Molnár „Jó tündér”-ének premiéreje s pedig egye-nesen ünnepi külsőségek között és felcsigázott érdeklő-dés mellett. Molnár nevének óriási vonzóereje van a bé-csi közönségre és a kritika hasonlíthatatlanul nagyobb reverenciával viseltetik iránta, mint a pátriájabeli, a budapesti. Itt senkinek sem jutott eszébe a Jó tündér szellemességeit erőltetettnek minősíteni, vagy meséjének soványságát felhánytorgatni. Általános hódolat fogadta a darabot, közönség és kritika egyképpen ünneplik.

Hitler vizitje.

A Hitler esete pedig a következő: A német nemzeti szocialisták vezérének unokahuga, Raubal Angela ön-

gyilkos lett egy Bécs melletti birtokon és a bécsi köz-ponti temetőben földelték el. Hitler, aki egyébként osz-trák állampolgár és ki van tiltva Bécsből, engedélyt ka-pott a sir meglátogatására. Élt az engedéllyel és szept-ember 26-án rövid néhány órára Bécsben tartózkodott. Jövelete a közérdeklődés közepébe sodorta a Raubal-családot és egy jószímatu riporter kiderítette, hogy Hit-ler mostohatestvére, az öngyilkos nő édesanyja, Raubal asszony a bécsi zsidó egyetemi hallgatók menzáján volt alkalmazva konyhavezetőként egy egész esztendőn át. A Hitler testvére, mint egy rituális zsidó konyha vezetője! Egész Bécs pártkülönbség nélkül ezen a fonák helyzeten mulat és a Hitler temetőlátogatása stilsze-rűtlen módon kacagásba fulladt. Füredi József.

Pányvával fogták el és huzzák fel
a mestergerendára a koronatanut a csik-
szenttamási milliós lopás gyanúsítottjai

Letartóztatták a bestiális kinvállatókat

(Csikszereda, szept. 30.) Még a csikszentta-mási szomorú emlékü tüzvész után történt, hogy a község közbirtokossági tagjai olyanformán kívántak részt venni a tűzkárosult székely test-véreik segélyezésében, hogy évi vagterületük egy részét, 1.200.000 lejért ezzel a rendeltetéssel értékesítették s ezt az összeget a község házá-n lévő birtokossági Wertheim-szekrényben he-lyezték el arra a rövid időre, míg másnap reg-gel a segélyösszegek kiosztását megkezdhetik. A segélybizottság aztán másnap reggel megdöb-benéssel tapasztalta, hogy a pénzszekrény fel van törve s az 1.200.000 lejnek hült helye van.

A vakmerő lopás, amelynek tettesei csak a helyzettel ismerős egyének lehettek és amely-nek szegény tűzkárt szenvedett székelyek se-gélyösszegei estek áldozatul, anakidején egész Erdélyben kinos szenzációt keltett s az elvete-mült tolvajok elfogására versengve indult meg a csendőrség és a csikszeredai rendőrség, ame-lyek hatásköri és illetőségi közelharcot vívtak egymással a tolvajok kézrekerítője részére ki-tűzött jelentékeny díjért, miközben az inter duo litigantes — klasszikus közmondás örökigazsá-gaképpen, a tolvajnak ideje és alkalmá volt zsákmányával elmenekülnie.

A nyomozás holtpontra jutott, mert a Guz-drán János csikszenttamási lakos terhelő val-lomása alapján előzetes letartóztatásba helye-zett Sándor Mihály és Albert Béla szenttamási lakos, gyanúsítottakat, néhány heti fogvatartás után, bizonyítékok hiányában szabadlábra kel-lett helyezni.

A tegnap azonban szenzációs fordulatot vett a több mint egy év óta szünetelő nyomozás. Ugyátszik, hogy a két gyanúsított nem tudta elfelejteni, hogy Guzdán János terhelő vallo-mása következtében tartóztatták le őket és kel-lett megismerniük a csendőrség és rendőrség nem éppen kellemes vallatási módszereit és le-het, hogy az ügy komolyabbra fordulásától is tartottak, mert éjjel felkerekedtek és kimentek az erdőre Guzdánhoz, ahol ez pástorkodott és arra kérték, hogy jöjjön velük be a faluba,

mert fontos dolguk van vele. Guzdán élt a gyanuperrel, hogy ellenségei rosszban törlik a fejüket, megkötötte magát és nem ment, azt hozva fel, hogy nem hagyhatja őrizetlenül a marhákat. Erre Sándorék nem sokat tekető-riáltak, hanem pányvát dobtak az öreg Guzdán nyakába, kezeit hátul összekötötték és ilyen baromi módon vonzózták be a falu egyik félre-eső házába, ahol már két tanu és egy penna-forogató ember várta őket. Most felszólították Guzdánt, hogy írja alá azt a nyilatkozatot, amelyben ellenük szóló vallomását visszavonja, mert ha nem, a halál fia. Amikor aztán az öreg a nyilatkozat aláírását megtagadta azzal, hogy amit a törvény előtt vallott az igaz és ő öreg ember létére nem hazudozhat, a még nyakában lévő kötéllel felhuzzák a mestergerendára és úgy kényszerítették, valóságos középkori kin-zási módokkal a vallomás visszavonására.

A tanunak hívott emberek közül az egyik-nek mégis megesett a szíve Sándorék inkvizíciós kinzásain s a keletkezett zürzavarban hirtelen észrevétlenül elsietett a csendőrségre és jelen-tette az esetet. Amikor a csendőrség megérke-zett, még üzemben találta a két vadállatot, aki-keket jegyzőkönyv felvétele után letartóztattak és mai napon átadott az ügyészségnek.

Ezekután teljesen helytálló az ügyészség fel-tevése, hogy igen nagy érdekük fűződhetett Sándoréknak ahhoz, hogy az ellenük szóló ter-helő vallomás visszavonassék és embertelen bá-násmódjukkal alapos gyanura adtak okot, hogy a tettesek is ők voltak, mert emberi hiúságuk és bosszujuk kielégítésére mégis csak igen ke-gyetlen eszközöket választottak.

Guzdrán, akin az embertelen kinzás ko-moly sérüléseket okozott, beteg lett a két elve-temedett merénylőnek és most a kórházban ápolják.

Ariane, Claude Anet világhírű regénye
 IVE 99, kve 133 lei Lepagenál, Kvár. Kérjen ingyen könyvjegyzéket!

A Brázay sósorszesz

vásárlásánál ingyen kap egy csinos ivópoharat

Ahogy a csendőrőrmester az „irredentizmus“-t látja

Üres mendemondáért felségsértés és hazaárulás vádja — A pogány Árpád képét fedezte fel az őrmester ur a Mária-zászlón

(Csíkszereda, szeptember 30.) A román impérium 13. esztendejében, amikor a magyar kisebbségi állampolgárok elérhető nyomora közös kezd lenni a román állampolgárok nyomorúságával, előáll a falu köz- és állambiztonsági őre, a hatalmas csendőrőrmester és tulbuzgóságában kisüti azt az elcsépett, frázisnak beillő és nevetségesséig elhasznált vádat, hogy a Székelyföldön magyar irredentizmus van.

Konkrétumokkal is szolgál a falu nagyhatalmu ura és jelentésében előadja, hogy Csíkszentgyörgy községben még a múlt év nyarán, a községházán készülő közbirtokossági közgyűlés előtt, Köncse Antal ny. járásbírói irodatiszt, gazdálkodó, azt a kijelentést tette előtte és többek jelenlétében, hogy „Károly király elhagyta az országot, azt beszélnek a falusi vénasszonyok a falusi pataknál való sujkolás közben, igaz-e?”

Nosza, egyéb sem kellett a buzgó csendőrőrmesternek, sietett, hogy állambiztonsági tevékenységének tanujelét adja és feljelentette Köncsét, aki hozzá fenti kérdést barátságosan intézte, az ügyészségen — lázításért és felségsértésért... Azt az embert jelentette fel, akivel együtt evett, ivott számtalanszor és aki annyi barátságot érzett feljelentője iránt, hogy minden következményre való gondolás nélkül, ártatlanul megreszkírozza ezt az egyszerű kérdést. A feljelentésnek természetesen semmi következménye nem lehet, de jellemző az eset azért is, hogy lássák be a székelyek, hogy hiába mutat a csendőrőrmester velük szemben barátságot, szivességet, hiába vendégelik meg és itatják jószívvel, ezek az alkalmak csak arra jók, hogy hálátlanul visszaélve szivességükkel, alaptalan vádaskodásokra alkalmat kerítsenek.

Még cifrább eset az „irredentizmus“ tárgyi bizonyítása szintén a csíkszentgyörgyi csendőrőrmester részéről. A hősök internacionális ünnepén történt, hogy Csíkszentgyörgy község két állami iskolája is méltóképpen kívánt adózni a hősök szellemének és közülük az egyik iskola, a felsőszentgyörgyi, nemzeti lobogó alatt vitte a gyermekeket a piactéren lévő emlékoszlophoz. Az alsószentgyörgyi iskola magyar tanítónője, Márton Ella és óvónője Simon Róza, szintén sorbaállva elindították a gyermekeket az emlékmű felé és csak a templomnál jutott eszükbe, mert az iskola igazgatója ebben a tekintetben nem intézkedett, hogy jó lett volna zászlóval jönni. Vissza már nem mentek, de az otlévő

Héjja Albert kat. káplánnak támadt az az ötlete, hogy egy templomi zászlót hozzanak ki a templomból és azzal menjenek az emlékoszlophoz. Ugy is történt, kihozták a Kat. Nőegylet fehér selyem zászlóját és azzal vettek részt a rövid ünnepélyen, amely után az iskolai ünnepség a felekezeti kat. iskolában volt, ahová az állami iskola növendékeit is természetesen bevitték. Ez történt és még annyi, hogy az ünnepség után a Nőegylet minden gyermeket szeretet-

regelire látott szívesen, amit az iskola udvarán szolgáltak ki.

Erről a csendőrőrmesternek az ügyészséghez tett jelentése azt mondja, hogy az állami iskola magyar tanerői a nemzeti lobogó helyett „Árpád ősapjuk“ képével díszített szent lobogóval vezették fel a gyermekeket az ünnepélyre, amelyet kegyeletsértően olyan iskolában tartottak, amelyről előzőleg lekaparták gyűlöletből a román címet és a gyermekeket evéssel-ivással, a magyar hősök tiszteletére buzdították...

A feljelentéshez nem kell kommentár, hisz nem köteles a csendőrőrmesternek tudni azt, hogy a fehérselyem lobogón Mária képe és nem a pogány Árpád képe volt, de azt már kötelessége volna tudni, hogy a felekezeti iskoláknak miniszteri rendelet tiltja az állami címer használatát, tehát azt nem „levakarták“ azok az irredenta székelyek, akik képesek arra is, hogy ne a román, hanem a magyar hősök tiszteletére buzdítsák gyermekeiket... Micsoda borzalmas vádak is Istenem, de elég az hozzá, hogy emiatt a komolytalan vád miatt törvénykezésekre kell járniuk a szerencsétlen megvádolt tanítónőknek, akikre emiatt tanfelügyelőjük is rossz szemmel néz, annak pedig tudjuk, mi a szomorú következménye.

Mandzsuriában és Kirin tartományban szeparatista kormányok alakultak

(Tokió, szeptember 30.) A mandzsuri szeparatista mozgalomhoz hasonlóan, Kirin tartományban is ideiglenes kormány alakult, amely táviratban jelentette be Csang-Kai-Sek-nek, hogy Kirin független területté vált. A japán kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki, amely szerint ezeket az ideiglenes kormányokat a maga részéről nem ismeri el.

A megvert kínai külügyminiszter lemondott állásáról.

Sanghaiból jelentik: Kína külügyminisztere, aki ellen, amint ismeretes, merényletet kö-

vettek el, lemondott. Utódjául Sze, londoni kínai követet nevezték ki.

Japán ki akar lépni a Népszövetségből.

(London, szeptember 30.) Japánban több helyütt gyűléseken követelték a katonai párt híveit Japánban a Népszövetségből való kilépését. A japán kormány sajtó visszautasítja a tervek és hangoztatja, hogy a Népszövetség nem viselkedett részrehajlóan és a népszövetségi égisz alatt megindult japán-kínai tárgyalások eredménytelenségét.

A vádtanács László Ákos szabadlára helyezése mellett döntött

(Kolozsvár, szeptember 30.) László Ákos bankigazgató letartóztatása volt a tegnapi, a vádtanács szabadlábrahelyezési határozata pedig a mai nap szenzációja. Kiderült, hogy a törvényszéki vádtanács nem látja olyan sötétben a Lőrinczy-ügynek László Ákos személyével való összefüggését s bankjának, az Erdélyi Takarékpénztárnak, az ügyben való szerepét, mint a vizsgálóbíró, aki kedden délután előzetes vizsgálati fogságba helyezte László Ákost.

Mint tegnapi számunkban megírtuk, Pastia vizsgálóbíró az Erdélyi Takarékpénztárnál tapasztalt könyvelési szabálytalanságok miatt tartóztatta le László Ákost és hűtlen kezelés

vádját emelte ellene. Jogászi körökben már ekkor az a vélemény alakult ki, hogy a letartóztatás nem tarthat hosszú ideig, ugyanis bankigazgatókat bankjokkal összefüggésben levő ügyből kifolyólag csak abban az esetben lehet letartóztatni, vagy vizsgálati fogságba helyezni, ha a bank ellen büntügyi feljelentést adtak be, vagy pedig a csodeljárás során tapasztaltak olyan tényeket, melyek kompromittálják az illető bankigazgatót. Az Erdélyi Takarékpénztár már hosszabb ideje felszámolás alatt van, azonban ellene semminemű eljárás nincs folyamatban, így tehát jogi felfogás szerint László Ákost nem lehetett volna letartóztatni.

Ezt az álláspontot képviselték László Ákos ügyvédjei is, akik a szerdai vádtanács ülésen megjelentek a fiatal bankigazgató képviselőjében. A vádtanács tagjai Decusara és Niculescu törvényszéki bírók voltak, ügyész dr. Lání, az ügyvédek pedig dr. Fábius, dr. Fehér Dezső, dr. Sebestyén és dr. Krausz. A negyedtizenkét óra körül összeült vádtanács ülése hosszabb időt vett igénybe, mivel az összes ügyvédek felvonultatásáért érveiket László Ákos szabadlábrahelyezése mellett. Az ügyész harmincnapos vizsgálati fogság elrendelését kérte. A döntés meghozatala jó félórát vett igénybe, mialatt a teremben meglehetősen izgalom vett erőt a várakozókon.

Félelgyör a vádtanács beszólitja az érdekelteket s mikor néhány perc múlva újból megjelentek az ajtóban, László Ákos és ügyvédjeinek derült arca már hirdeti az eredményt: a vádtanács a szabadlábrahelyezés mellett döntött. A szabadlábrahelyezési végzés azonban nem jelenti egyben annak végrehajtását is, ugyanis az ügyésznek joga van felebbezni és felebbezése esetén mindaddig letartóztatásban kell maradnia László Ákosnak, ameddig a táblai vádtanács nem hoz határozatot az ügyben. Szerdán délelőtt az ügyész nem felebbezett, tekintve, hogy három napi időt ad neki erre a törvény és nem lehet tudni, hogy milyen álláspontot fog elfoglalni. Ha az ügyész hivatalosan kijelenti, hogy nem felebbez, úgy László Ákos azonnal elhagyhatja a fogházat.

Autóbuszjárat

Kolozsvár-Mármarosziget között

Érvényes 1931. október 1-től.

Kolozsvár — Dés — Nagybánya — Mármarosziget

ÓRA			↑	ÓRA		
Indul				Érkezik		
Indul	6	14	Kolozsvár	Érkezik	18 ³⁰	10 ³⁰
Érkezik	8 ¹⁵	16 ¹⁵		Indul	16 ¹⁵	8 ¹⁵
Indul	8 ³⁰	16 ³⁰	Dés	Érkezik	16	8
Érkezik	12	20		Indul	12 ³⁰	4 ³⁰
Indul	13	6	Nagybánya	Érkezik	11 ³⁰	18 ³⁰
Érkezik	15 ³⁰	8 ³⁰		Indul	9	16
			Mármarosziget			

Bangha páter meghatott hangon számol be a székelyudvarhelyi székely processzióról és a tizenhárom év utáni kolozsvári viszontlátásról

Ismeretes, hogy Bangha Béla jezsuitarendi házfőnök résztvett a székelyudvarhelyi kath. nagygyűlésen s visszatérőben Kolozsváron is kiszállt, ahol a Szent Mihály templomban egyházi beszédet tartott. Erdélyi impresszióiról most cikket írt a „Magyar Kultura” hasábjain, amelyből közöljük a következő érdekes részleteket:

Utban Erdély felé.

— Tizenhárom éve nem jártam Erdélyben. — kezdi a beszámolóját Bangha páter — még nem láttam Erdélyt az új impérium színei alatt. Most az erdélyi katolikus nagygyűlés hívott meg szónokul: le kellett mennem.

Erdély súlyos gazdasági helyzete.

— Még idejében érkeztem a nagygyűlés első reggelén, hogy részt vegyek az Erdélyi Katolikus Népszövetség s az Erdélyi Katolikus Akadémia közgyűlésén. Impresszióimat nehéz volna rövidesen összefoglalni. Meghatott az az elszánt törekvés, amely igen mostoha körülmények között is iparkodik megtalálni helyét a nap alatt s nemzeti és vallási kisebbség létére is buzgón pótolja az anyaországgal együtt elvesztett szervezeti kereteket. Csakhogy e pillanatban minden lendületesebb törekvést megköt és megbénít a nehéz gazdasági helyzet. Van, akik azt mondják, a nyomorúság az erdélyi részekben még a mieinknél is sokkalta nagyobb. Csikban már a szinkatolikus székelység között is terjed a bolsevizmus, a kétségbeesésnek ez a semmire sem jó, de az elkeseredett ember logikátlanágából érthető, utolsó útókártyája. Ez a szegény hegyvidéki nép eddig is koldusárva volt, szinte korpaciberén élt: most meg már az szines. Kétségbeesett helyzet! Akinék sikerült az új impérium alatt elhelyezkednie, annak meg az államháztartás kínos ingadozásait kell a saját testén éreznie. Van fizetés, de kérdés megkapja-e és mikor? Mindenki sir és panaszkodik. Mi lesz mindennek a vége?...

Székely processzió.

Az általános helyzet vázolásán után ezeket írja a páter:

— Vasárnap hajnalban különös csilingelésre ébredtek. A csengettyűszó egyre közeledik és énekhangba vegyül. Kinézek: falusi processzió jön. Ugy látszik, székely szokás, hogy a zászló mellett mindjárt a csengettyűt is rázzák. Maguknak harangoznak. Este az oltáriszentséges körmenetben is minden falu, minden „zászlóalj” külön harangoztat magának. Az egész város csupa százhangú csilingelés.

— Csakhamar egyetlen hullámzó néptenger volt a kicsiny, dombos székely város. Tűzesszemű, harisnyás székelyek haragos-piros mellényű, nemzeti ruhás, imádkozó székely lányok, asszonyok mozogtak mindenfelé. A jó ferencrendiek templomában, de még a sekrestyefolyósón is és annak minden sarkában szakadatlan sorozatban gyóntak, imádkoztak a derék székelyek. Milyen vallásos, becsületes nép ez!

A székelyek öntudata.

— Ezek a derék emberek, legények, asszonyok, lányok jórészt gyalog jöttek hepehupás rossz utakon messziről. Van falu, amely éjjel után kettőkor kerekedett fel. Csak az öregje s módosa jött ekhós szekéren. Itt aztán gyónás-áldozás után alig tartott rövid pihenőt s aztán ott volt a püspöki nagymisé, utána prédikáció, utána a diszülés. Rekenő melegben, reggel 8-tól déli 1-ig, lábon, napon. Délután 4-kor megint gyűlés, este 7-kor jó egyórás körmenet s utána a derék nép megint felkerekedett s ment haza, persze többnyire ismét gyalog, 30—40 kilométer járásnyira a hegyeken át.

„Mintha magunk kavarintottuk volna”.

— Kétféle retorika van: az iskolás és az

életbeli. Az egyik csillogó, kicirkalmazott, kicifrázott, betanult valami; a másik a lélekből fakad s a lélekhez szól. Az egyikért azt mondják az embernek: előkelő szónok, a másikért nem mondanak semmit, csak a szemek csillognak s lassan átalakul az élet. Az egyiknek jutalma a vállveregetés, az ünneplés, a címek, a másiké: a lélek kiömlésének boldog tudata, az igazság térfoglalása, a lelkek átizzása, az élet nemecülése. Egyikért az irodalomtörténészek adják a habért, másikért majd talán inkább az Uristen annak idején.

— Ezen a második hangon iparkodtam beszélni Székelyudvarhelyen s láttam, éreztem, hogy célt érek. A barázdás, verejtékes, gondterhes székely homlokokon enyhe glóriafénybe köszoruzódott a nap sugara s a megbékülő, bizakodó mosoly, szent öntudatrakapás és erőt érző megnyugvás ragyogott fel a kifakult szemeken. A székely nép sirt és nevetett, örült és borongott velem. Utóbb szóbaálltam egy öreg székellyel s életem egyik legkedvesebb elismerésének számított, amit a derék harisnyás mondott: „Ugy beszélt a tisztelendő ur, mint ahogy magunk szoktunk!” Szébb dicséret ez, mint akármilyen hangzatos diploma. Vagy ahogy egy másik mondta a vendéglátó gazdáimnak, a fe-

Uj: Mehring: Zur Geschichte der Philosophie. 340 lei Lepage-nál, Kvár. Kérjen ingyen könyvjegyzéket!

rencéseknek: „Ez a pap úgy találta ki a cibérét, mintha mi magunk kavarintottuk volna!”

— Szegény jó székely testvérek! Örizzetek meg egy zugot a szívetekben a pesti papnak, aki titeket mindörökké a szívébe zárt.

A kolozsvári Madonna.

— Utolsó erdélyi estém, — írja a páter, — felejthetetlen marad nekem, amíg élek. Nagyon sokszor beszéltem már zsufolt teremben s templomban, de az az embertömeg, amely ott hullámozott a kolozsvári Szent Mihály templom téren, amely a templomot megtöltötte s amelyből még másfélezer ember az uccán maradt s onnan iparkodott néhány hangfoszlányt elkapni a templomi beszédből, valami egészen különös élmény volt nekem. A XIV. századbéli ősi templom, amely magán viseli a góthika fejlődésének és elfajulásának a nyomait. Fadrusz keresztrefeszített Krisztusával, a jezsuitakor gazdag barokk szószékével s lent a szinte egymásba préselten álló, lélekzetét visszafojtó tömeg, három vagy négyezer ember, akiket tizenhárom éve nem láttam, akik közül sokan csak a rádióból ismernek... a könyvek, amelyek a szemekből fakadtak, a simogatóan marasztaló ragaszkodás mosolya, amikor a végén „viszontlátást” köszöntöttem s fent, elől, az oltáron a gyermekeire mosolygó, fehéren ragyogó, biztató Madonna...

— Tartsd meg őket Madonná, a te szeretettedben, — végzi beszámolóját Bangha — az élő hitben és tartsd meg a te hű, kedves székelyeidet is, akik az ősi csiksomlyói bucsun folytatták az Udvarhelyen megkezdett magyar imádságot!

MEGJELENT

A boríték színe:

KÉK!

»**HERMES**«

Vasuti Menetrendkönyv

legújabb (XXIII.-ik) téli kiadása!

Érvényes 1931. október 1-től.

Uj időszámítás! — Teljesen uj menetidők!

Tartalmazza a C. F. R. összes vasutvonalainak új, téli menetrendjeit, az október 1.-étől érvényes új időszámítás szerint, a személy-, podgyász-, bérlet-, hálókocsi- és körutazási jegyek díjtáblázatait, valamint ezek váltásához szükséges összes tudnivalókat, a régi és új állomásnevek betűsoros névmutatóját, a Nemzetközi vasutak menetrendjeit, térképet, stb., stb., román, magyar és német nyelven, könnyen kezelhető, praktikus összeállításban.

Teljes! Tökéletes! Pontos!

ÁRA: **50** LEI.

Fenti nagy menetrendünkön kívül szintén megjelent a kis
»**HERMES ZSEBMENETREND**«

is, mely kivonatossan tartalmazza a C. F. R. összes vasutvonalainak új téli menetrendjeit. Könnyen kezelhető, egyszerű, pontos és ára csak 25 Lei. Mindkét menetrend kapható az ország összes könyv- és újságárúsi helyein, állomásokon és menetjegyirodáknál.

Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal: Braşov, Strada Regele Carol No. 6.

Műfestés, vegytisztításban, úgy kivitel mint olcsóságban **CZINK** cég vezeti !!

Lányi püspök és Ferencz Ferdinánd

(Budapest, szeptember 30.) Hétfőn délután meghalt Budapesten Lányi József nagyváradi kanonok, tinnini püspök, Ferenc Ferdinánd volt trónörökös gyermekeinek egykori nevelője, a trónörökösnek pedig magyar nyelvtanára és bizalmas embere. Hat éven át, 1900-tól 1906-ig naponta érintkezett a volt trónörökösrel, de később, egészen a szerajevói tragédia időpontjáig is állandó összeköttetésben maradt vele. Hű embere volt, talán elfogultan is ítélte meg s lelki szükségét érezte, hogy védelmébe fogadja, valahányszor a magyarság iránt érzett ellen-szenvérről esett komolyabb helyen szó. Könyvet is készült kiadni a volt trónörökösről, nagyon valószínű, hogy el is készült ezzel a munkájával. Egy alkalommal ezt írta róla: A trónörökös folyékonyan beszélt magyarul s ha egy-egy kifejezésnél mégis megakadt, maga vette elő a magyar-német szótárt, amelyet tréfásan aranybibliának mondott. Tanulmányozta a magyar törvényeket s a magyar parlamentben elhangzott beszédek. Ő maga kért engem arra, hogy szerezzem meg neki eredetiben Kossuth Lajosnak azt a debreceni beszédét, mellyel a Habsburgokat detronizálták. Jelenlétben olvasta el Kossuthnak ezt a beszédét s olvasás után ezt jegyezte meg:

— *Doch ein ganzer Kerl.* (Mégis talpig legény volt!)

— Gyakran megengedtem magamnak, — folytatta Lányi, — hogy egy-egy szabad szót magam is megkockáztassak vele szemben. És ő sohasem vette zokon tőlem az őszinteséget. Egy ízben igen ingerülten nyilatkozott a magyarországi Kossuth-kultuszról. Azt feleltem neki hogy ezért a magyarokat semmiesetre sem illet heti szemrehányás. Ellenkezőleg a Kossuth-kultuszért csak megbecsülni lehet a magyarokat, mert — mondtam, — *az a nemzet, mely nem tudja megbecsülni nagyjait, maga sem érdemes a megbecsülésre.* A trónörökös erre semmitsem válaszolt. Azt kellett hinnie, hogy megharagítottam. A beszélgetésünket követő étkezésnél véletlenül több magasrangú katonatiszt és néhány arisztokrata jelenlétében valaki ismét éppen a Kossuth-kultuszra terelte a beszélgetést. A főherceg erre hirtelen hozzám fordult:

— *Monsignore, — monddta. — Ön éppen ma fejtette ki előttem véleményét a Kossuth-kérdésben. Ismétlje meg véleményét az urak előtt és ismétlje meg azt, amit néhai honfitársai védelmére felhozhat.*

Magától érthetően igyekeztem azon, hogy elmúljék tőlem ez a keserű pohár. De a trónörökös ragaszkodott kívánságához. Nem maradt számomra más, mint kijelenteni, hogy a magyar nemzetet a legszentebb kegyelet kötelezi arra, hogy tisztelettel tartsák meg Kossuth emlékezetét. Osztrák szemmel nézve a dolgokat, lehet, hogy hibázott Kossuth, de a saját nemzete számára jót akart tenni és jót cselekedett.

A jelenlevő urak döbbs pillantásokat löveltek felém, majd a főherceg felé. De a megdöbbenés akkor érte el tetőpontját, amikor a trónörökös a legnagyobb nyugalommal ezt jelentette ki:

— Igen, uraim, ha úgy vesszük a dolgokat, ahogyan Monsignore beállítja, akkor be kell vallanunk, hogy neki igaza van.

Lányi püspök évekkel ezelőtt repatriált Váradról Magyarországra s azóta Budapesten lakott. Szorgalmas művelője volt az egyházi irodalomnak. Szerdán délután 3 órakor temették a Kerepesi uti temetőben.

Sikerünk titka!

Butoraink kiváló minősége.
Áraink olcsósága.
Kedvező fizetési feltételeink.

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Részvénytársaság,
Târgu-Mureș, București, Brașov

Kényszeregyezséget kért a kolozsvári Transsylvania Bank

Három év alatt fizetendő 100%-os egyezséget ajánl

(Kolozsvár, szeptember 30.) Közgazdasági életünk szomorú szenzációjaként a Transsylvania Bank Rt. összes fiókjával egyetemben tegnap beszüntette fizetéseit és kényszeregyezséget kért. A kényszeregyezségi kérelemben a betétek százszázalékos kiegyenlítését garantálta, három évi kamatmentes visszafizetés kötelezettségével. Az első évben 15, a második évben 35, a harmadik évben 50 százalékos kvóta kiegyenlítését vállalja.

A Transsylvania egyik legmozgékonyabb kisebbségi intézetünk, amely 20 millió alaptőkéjével és kiterjedt fiókhálózatával jelentős tényezője közgazdasági életünknek. Kényszeregyezségi kérelemben benyújtása alkalmával rá kell mutatnunk azokra az okokra, amelyek az igazgatóságot erre a súlyos lépésre kényszerítették.

Régóta hangoztatjuk, hogy a konszolidáció hiánya a gazdasági élet egyik munkaterületén sem olyan romboló, mint a hiteléletben. Konzultációk eredményes működésének elengedhetetlen feltétele a nyugodt atmoszféra, a konszolidációba vetett hit és az ezekből fakadó bizalom. Ezek nélkül a feltételek nélkül eredményes munkát elképzelni sem lehet. Az ország vezetői a mostani nehéz napokban nem tudtak oly intézkedéseket tenni, amelyek a bizalom megszilárdítását eredményezték volna. Ennek tudható be, hogy a mostani nehéz időkben a tökeszegény Romániából hatalmas tőkék menekültek ki Nyugat felé. A kamattörvény, amely látszólag jól akaró szociális elgondolásból született meg, egyáltalában nem felelt meg céljának, mert a gazdasági erők szabad érvényesülését akadályozta meg és ezáltal csak elősegítette a belöldi tőkék külföld felé áramlását, hiszen egyetlen hónapban, júniusban közel hárommilliárd lej betét vándorolt a kamattörvény nyomán a külföldre.

A külföldi hitelválság csak növelte a bajt, a betétesek egyrésze hiába győződik meg arról, hogy tőkéje jól vezetett, teljes garanciát nyújtó intézetben nyert elhelyezést, egyre követeli betétjét és nem akarja megérteni, hogy türelmetlenségével saját anyagi romlását idézi elő. Nem a gazdasági válság, sem a külföldi hitelválság okozta a Transsylvania nehézségeit, hanem saját betéteseinek idegessége és türelmetlensége. Így nehéz időkben minden jegybanknak csak egyetlen kötelessége lehet.

segítségére kell sietnie a megszorult piacnak,

ilyenkor a kamatláb egyáltalában nem fontos, csak egyetlen szempont jöhet számításba, ki kell elégiteni a jogos hitelkérdéseket. Azt, hogy a kibocsájtott bankjegymennyiség korántsem tudja az ország szükségletét fedezni, nem először állapítjuk meg. A feketeszesz machinációkon elherdált milliárdok egymagukban is elég fedezetet nyújtottak volna arra, hogy annyi bankjegyet lehessen kibocsájtani, amennyire szükség van, a feketeszeszesek és más panamisták azonban összeharagsolták a nemzeti vagyoni jórészt és ép akkor menekítették ki az országból és akkor vonták el a mobil tőkét leszegényedett közgazdaságunk elől, amikor arra itt a legnagyobb lett volna a szükség. A kisebbségi pénzügyintézetek a mostoha körülmények között is derekasan állják a küzdelmet, dacára annak, hogy a Banca Nationala a szükséges támogatás helyett csak ígéretekkel hitegeti őket.

Az adott körülmények között a Transsylvania igazgatóságának komolyan mérlegelnie kellett, hogy szabad-e megengednie, hogy a

helyzetet be nem látó, higgadtságát elvesztő, türelmetlen betétes kihordja pénztárából azt a pénzt, amelyet a mobil adósoktól a bank gyorsan tud inkasszálni és szabad-e tétlenül néznie, hogy a betétek elvonásával a türelmes, higgadt és a helyzetet bölcsen megértő betéteseknek csak kevésbé jó, esetleg csak perrel behajtható ki-helyezések maradjanak fedezetül.

A bank igazgatóságának megfontolás tárgyává kellett tennie, hogy szabad-e a türelmetlen hitelezőt a türelmes hitelező rovására, előnyben részesítenie. A lelkiismeretes bankvezetés elvei nem engedik meg a hitelezők egy kisebb csoportjának favorizálását és ezért nagyon helyesen jártak el a fizetési nehézségekbe jutott bank vezetői, amikor kényszeregyezséget kértek. A fejüket vesztett betétek támogatásának leszerelésére és a bankok által kezelt idegen tőkék biztonságba helyezésére, önző és rosszindulatú idegen beavatkozások rombolásának megelőzésére nem volt más lehetőség. A kényszeregyezésnek azonban a betéteseken túlmenő egyéb közérdekű céljai is vannak. Megvédi az eladósodott társadalom legproduktívabb termelő rétegét, a dolgozó adóst, a hirtelen könyörtelen inkasszálni rombolásaitól, mert lehetővé teszi olyan moratórium engedélyezését részére, mint amilyenben a bankot részesítik a betétek. Szociális igazságtalanság volna ugyanis, hogy annak a betétesnek a türelmetlensége miatt, aki évek hosszú során át jól élt a konjunktúra betétkamatjaiból és tőkéjét munka nélkül megtöbbszörözte, a mai keresetnélküliség idején kelljen az adósoknak hirtelen visszafizetniük kölcsöneiket. A kényszeregyezés az adósok részére szükséges moratóriumot van hivatva lehetővé tenni. Ezt a közérdekű célt magánegységnek kellene később felváltania, melyek eredménye a megkért kényszeregyezés megszűnése lenne.

A Transsylvania példája egyben figyelmeztetés arra is, hogy a vidéki intézetek koncentrációjára mulhatatlanul szükség van. Oly egészséges koncentrációra gondolunk, amely négyszáz-négyszázötven millió saját tőkével, két és fél-három milliárd betétállománnyal elég erős volna arra, hogy a nagytőke és nagyjüzem előnyeit biztosíthassa. Jóval kisebb adminisztrációs költséggel, nagy adómegetakarításokkal, egész Erdélyre kiterjedő hálózata révén egyetemes érdekeket tudna szolgálni.

A Transsylvania státusa a következő: bankoknál levő követelése: 3.600.000 lej. Váltótárca 164.000.000, folyószámla 24.000.000, kisebb adósok 2.000.000, értékpapírok 1.600.000 ingatlanok 15.500.000, készpénz 500.000. Terhek: betét 180.000.000, folyószámlai hitelezők 8.000.000, más hitelezők 3.000.000. Ez a mérleg teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy a felajánlott egyezés pontjait a bank százszázalékban meg fogja tartani. Meggyőződésünk, hogy a bank követeléseit behajthatók s így nemcsak a hitelezők követelése, hanem a részvénytőke is teljesen fedezve van. Ennek alapján az a biztos reményünk, hogy a banknak sikerülni fog hitelezőivel kiegyeznie és rövid időn belül megerősödvé kerül ki mostani nehézségeiből.

Spengler: Der Mensch und die Technik 88 lei. Még mindig aktuális Spengler: Untergang des Abendlandes, 2 kötet vászonkötésben 1520 lei Lepagenál. Kvár. Kérjen ingyen könyvjegyzéket Lepagétól!

Mindjárt a tanév kezdetén figyelje meg gyermekét,

ha írás-olvasásnál a gyermek nyomkodja a szemét, vagy nagyon közel hajol az írás felé, — vizsgáltsa meg a gyermek szemét szemorvossal.

Az előírt szemüvegek előnyösen beszerezhetők:

KUN MÁTYÁS FIA szaküzletében,

CLUJ-KOLOZSVÁR, CALEA VICTORIEI No. 2.

HIREK

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ENDRE.

A vonat bevételeinek folytonos csökkenése miatt átszervezik a C. F. R.-t

(Bukarest, szeptember 30.) Ionescu vasuti vezérigazgató részletesen nyilatkozott a vasutak helyzetéről, a vasuti költségvetés deficitjéről és a jövő évi költségvetést összeállítja. Bár a személyvonatok száma és forgalma ebben az évben emelkedett — ami főként a különböző kedvezményeknek tulajdonítható s noha a petróleum-export állandóan növekszik, úgy, hogy naponta husz petróleumvonat megy külföldre, mégis az általános forgalomban különösen a gabonaexport hanyatlása miatt rendkívül nagy esés van. A Galac, Braila és Konstanca felé irányuló gabonaexport csökkenése valósággal fantasztikus.

A forgalom ilyen nagy esése természetesen megnyilvánul a vasutak bevételeinek tételeiben is s ez arra kényszeríti a vezérigazgatót, hogy az 1932. évi költségvetést tízmilliárdon aluli összegben állapítsa meg a jelenlegi 11 milliárd 700 millió lejjel szemben. Redukciókat csak a vonalak karbantartási és kihasználási tételeinél alkalmaznak, de semmiesetre sem a beruházásoknál, úgy, hogy a folyamatban levő munkákat feltétlenül elvégzik és a beruházásokra külön költségvetést állítanak össze. A vezérigazgató részletes statisztikát adott a vasutak bevételeinek visszaeséséről. A folyó év májusában 39 millióval, júniusban 121 millióval, júliusban 133 millióval, és augusztusban 149 millióval volt kevesebb a bevétel, mint az előző év megfelelő hónapjaiban. Az adott viszonyok között a vasutak igazgatótanácsát az a gondolat foglalkoztatja, hogy teljesen átszervezi az egész romániai vasutat. Az átszervezés két irányban lehetséges. Az egyik a belga rendszer, amely szerint részvénytársasággá alakítanák át s a főrészes az állam lenne. Erre azonban a jelenlegi gazdasági körülmények között kevés a kilátás. A másik az olasz és a lengyelországi minta, ahol tudniillik a vasut és a közlekedésügyi minisztérium egy kézben egyesülnek. Még a jövő kérdése, hogy a két terv közül melyiket választják meg.

— Borah szenátor újabb nyilatkozata a béke-reviziókról. Londonból jelentik: Az Il Popolo d'Italia című olasz lap londoni levelezője szerint Borah szenátor, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke érdekes kijelentéseket tett a békeszerződésekről. Ha a világ nem hagyja abba a fegyverkezést — mondotta — úgy még súlyosabb gazdasági krízisnek nézünk elébe, mint a mostani. A békeszerződések azok, amelyek egész Európa életét megmérgezték. Ezeket kell revízió alá venni, ha a világ nem akar újabb háborút.

— Összeverekedtek a budapesti törvényhatósági bizottságban. Budapestről jelentik: A törvényhatósági bizottsági ülésen a gazdasági válsággal kapcsolatosan Lázár Ferencz terjesztett be indítványt, amelyet a szociáldemokraták viharos közbeszólásokkal kísérték. Horvát szociáldemokrata azt a kijelentést tette, hogy gazdaság, mire tumultus támadt. Három szociáldemokrata elindult a Wolff-párt felé, hogy kimagyarázza a közbeszólást, de Csik László félreértette a szociáldemokraták kimagyarázkodását, mire óriási verekedés támadt az ülésteremben. Ripka főpolgármester felfüggesztette az ülést, majd újra megnyitva egy rendőrsztag örködött a rend fenntartásán.

— Huszonhétmillió váltótárcát vesz át a jegybank a kolozsvári Banca Centralától. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumtól nyert felhatalmazás alapján a Nemzeti Bank a kolozsvári Banca Centrala pentru Industrie și Comerț részéről huszonhétmillió lej értékű olyan tárcaanyagot vesz át, amely eddig nem nyert visszleszámitolást. Az átvétel olyan módon történik, hogy a kolozsvári bank a tárcaanyagot tízenyolc éven át félévenkénti egyenlő részletekben köteles visszaváltani s ezalatt az idő alatt a váltókat kibocsátó adósoknak nyolc százaléknál nagyobb kamatot nem számíthat fel.

Már csak 63 óra van
Vasárnap d. n. 3-ig !!

Kolozsvári Mentősorsjegyet

Sorsjegy-iroda Cluj,
Str. Memorandului 16

FŐNYEREMÉNY:

1,000.000

LEJ.

Ha a bankban jár betétjét kivenni, a tőzsdében cigarettát vásárolni, a fodrásznál borotválkozni, el ne felejtessen egy „Albina Bank“ által garantált

vásárolni, mert: **egyedüli sorsjegy** széles e hazában, amelyik minden megújítás nélkül még 7 osztályon játszik, **egyedüli sorsjegy**, amelyik a sorsjegy hátán lekötött nyereménytervezet időben és összegben pontosan betartotta. **Egyedüli sorsjegy**, amelyik 1/2-ed címletben is ki lett bocsátva, hogy a kistőkés is megvehesse.

Egészsorsjegy 100 lej, félsorsjegy 50 lej.
postán küldve 119 lej, illetve 6—9 lej.

— Külön engedély kell a magyarországi szénimporthoz. Budapestről jelentik: A harminchármas bizottság szerdai ülésén magáévá tette a kormánynak az ország szénellátására vonatkozó terveit. Ezek szerint a kormány a kőszén, barnaszén és kokszt Magyarországra való importját engedélyhez köti és a szénellátás irányítására egy miniszteri biztost küld ki. A rendelet ellen vétőket kéthónapi elzárással büntetik. A kereskedelemügyi miniszter hangsúlyozta, hogy ezek a rendelkezések nem ütköznek bele a fennálló kereskedelmi szerződésekbe és csak a devizaforgalom korlátozásának idejére szólnak.

MORAVETZ TEMESVÁR

az ország legnagyobb kottásboltja

— Huszonötmillió lejt találtak a határon egy állami tisztviselőnél. Bukarestből jelentik: Az Adeverul azt a szenzációs hírt közli, hogy az egyik határállomáson egy igen előkelő állást betöltő állami tisztviselőnél a csomagok átvizsgálásakor huszonötmillió lejt találtak. A vizsgálat a legnagyobb eréllyel folyik, de az illető tisztviselő nevét nem közölték.

— Kik akarnak Montessori-óvónók lenni? Hamburg Szerén felvesz gyakornoknőket Montessori óvodájában, akiket azután a bécsi szakvizsgára előkészít. Feltételek megtudhatók Kolozsvár, Str. Elisabeta 16. szám alatt.

— Új ezerlejesek kerültek forgalomba. Bukarestből jelentik: A Nemzeti Bank közhírré teszi, hogy új ezerlejeseket hozott forgalomba, amelyeken csak két aláírás szerepel a bank-kormányzó és a bank központi pénztárosáé. Ezek az ezerlejesek természetesen éppen olyan értékűek, mint azok a régié, amelyek három aláírással voltak ellátva.

— Megzavart csikszeredai mulatság. Csikszeredáról jelentik: A Felnőtt Leányok Mária kongregációja szombaton táncos teát rendezett, ahol a fiatalok még éjjel után is boldog önfeladtsággal ropták a táncot, amikor az egyik feltűnő csinos párhoz odalépett Băncila erdőmérnök s táncra kérte az urileányt, akit azelőtt nem is ismert. A leány, a régi társadalmi szokásnak megfelelően nem akart éjjel után táncra menni az előtte ismeretlen fiatalemberrel s táncosával tovalejtett. Lehet, hogy a hűségát látta a visszautasításban. Băncila ur megsértve, vagy pedig nem tudott arról, hogy éjjel előtt táncra nem kért leányt nem szokás és nem illik éjjel után, pláne ismeretlenül táncra hívni, vagy az is lehet, hogy keleti szangvinikus vére ragadta el, tettelegességre vetemedett és a bálteremben a táncoló fiatalembert inzultálta. A megtámadott fiatalember módját ejtette, hogy kihívja a bálteremből és eljárásáért felelősségre vonja. Amikor ezalkalommal is Băncila ur fenyegető magatartást tanúsított, a székelly virtust már nem lehetett vissztartani és alaposan helyben hagyta a magáról megfélemedezett mérnök urat, hogy úgy kellett felszedni a földről. Mondanunk sem kell, hogy a szépen sikerült estély erkölcsi sikerét ilyen durván lerontó mérnököt a román intelligencia tagjai is mélyen elítélik.

— Még nem helyezték szabadlábra a nagyváradi szeszügyben letartóztatott vádlottakat. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Tegnapri számunkban megírtuk, hogy a nagyváradi törvényszék vádtaácsa a szeszügyben letartóztatott hat vádlott szabadlábra helyezése mellett döntött. Szabadonbocsátásuk azonban nem történt meg, mivel az ügyészség felfolyamodással élt a táblához s a tábla a tárgyalást szombaton fogja megtartani. Az ügynek újabb szenzációja az, hogy Iercan Nerva dr. védece, Halmai Andor nevében bünvádi feljelentést tett Lungociu vizsgálóbíró ellen, mivel állítólag Halmai a vizsgálóbírószágon bántalmazták. Munkatársunk beszélgetést folytatott a vizsgálóbíróval, aki szerint Halmai senki sem bántalmazta és az egész csak hangulatkeltésre kitalált mese.

ÁLLAMI VICHY-TERMÉKEK

VICHY-ETAT-SÓ a vízből kivont természetes só alkalines víz készítéséhez

VICHY-ETAT-PASZTILLÁK 2. vagy 3 étkezés után elősegíti az emésztést

VICHY-ETAT-TABLETTÁK szénsavas, az emésztést elősegítő víz egyedi elkészítéséhez

Óvakodjunk a hamisításoktól és utánzatoktól

Georgette Gallé-
ra madeira him-
zést, csipkevarrás-
sal különféle cak-
kozást készít

HÉJJA
műhímezőszalon
Kolozsvár,
Str. Iuliu Maniu 8.

Egyetemi hallgató
jutányosan előkészít
bármilyen vizsgákra,
esetleg lakás ellenében.
Perfekt román, német,
francia. Címeket a kia-
dóba kér.

— Ujabb ellentétek az olasz kormány és a Vatikán között. Rómából jelentik: A Vatikán és az olasz kormány között újabb ellentétek támadtak, mivel a kormány nem találta a maga szempontjai szerint valóban a katolikus akció vezetőségének összetételét, míg a Vatikán ragaszkodott az eredeti személyekhez. Az ellentétek miatt Mussolini elhalasztotta a vatikáni látogatását és Pacelli bíboros államtitkár sem utazott el a régóta tervezet szabadságára.

— A madéfalvi csendőrség kezéből megugrott egy notórius betörő. Csikszederáról jelentik: Pár héttel ezelőtt megírtuk, hogy a rendőrség nagyon humoros körülmények között fogta el Rácz Lajos csikrákosi származású, négy gimnáziumot végzett munkanélküli kertészlegényt, aki éjjel behatolt Grigorescu mérnök lakásába és az ágy alá bujva, várta, hogy a mérnök hazajöjjön és lefeküdjék, amikor kedvező alkalmat remélt, ahhoz, hogy a mérnöktől aznap felvett huszezer lejét elemelje. Azonban terve dugába dőlt, mert az ágy alól kilátszott a lába s a hazatérő mérnök rendőrt hívott, aki aztán lefűlelte a furfangos betörőt. Rácz a rendőrségen beismerte, hogy a környéken utóbbi időben elkövetett hét betörést ő követte el, valamint ő volt az annakidején, aki a brassói törvényszék bűnügyi kamráját feltörte és az értékes corpus delictiket ellopta, amiért hat hónapot ült is. A napokban a madéfalvi csendőrség kikérte Ráczot az ügyészségtől, hogy a madéfalvi állomási betörést rekonstruáltassa vele és ekkor történt, hogy a notórius betörő egy óvatlan pillanatban kerekét oldott s azóta széleskörű nyomozás ellenére sem került meg.

Aranyeres csomók biztos gyógyszere a Haemorsan kup és kenőcs. — Olcsón kapható gyógyszerárakban.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek az agyvertébrát, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este egyenynegyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A gyimesfelsőlaki jegyző nyilatkozata.** Kaptuk a következő sorokat: Szeptember hó 24-én megjelent 217. sz. b. lapjukban személyem és hivatali működéssel foglalkozó cikke vonatkozólag mely tisztelettel kérem a sajtótörvény 20. §-a értelmében az alanti soraimnak, helyt adni kegyeskedjék. „Minden tetteimben hű állampolgári és tisztességes közhivatalonki szempontok vezetnek, vezettek és fognak vezetni. Faji és nemzeti meggyőződésemet soha sem adtam fel, hanem igyekeztem mindig ezekkel azokat összhangba hozni. Szolgálati érdekből helyettesítésre el lettem detasálva rövid időre községemből, ahol az inkriminált cikkben foglalt rágalmak megszülettek, ugyanezen község lakosai küldöttségileg kérték visszahelyezésemet. Ez elegendő bizonyíték egyelőre arra, hogy a felhozott állítólagos tények ellenségeim által beállított aljas koholmányok. A cikk szerzője ellen a bűnvádi eljárást a mai napon megindítottam. Kiváló tisztelettel: Nádasdy Béla, községi jegyző. Állításainkat fenntartjuk.

Félrevezetik,
ha „OLLA” helyett
súlyú utánzatot
ajánlanak.

KÖZGAZDASÁG

Eddig 45.000 vagon búzát exportáltunk

A földmivelésügyi miniszter nyilatkozata

(Bukarest, szeptember 30.) Ionescu Sisesti földmivelésügyi miniszter a búzaproblémával kapcsolatban érdekes nyilatkozatokat adott a sajtónak. Megállapítja, hogy a román búza világszerte az alacsony áráért van alatta a kanadai, vagy Egyesült Államokbeli búza árának, mivel az amerikai termék nagyon tiszta, jól konzervált és standardizált.

Az ország belsejében, nálunk a búza ára egyes területeken, így például Besszarabia déli részén, Erdély közepén és északi felén, valamint a Bánságban, fölötté van a brailai a prémiummal együtt számított paritás. Egyes helyeken viszont paritás alatt is lehet vásárolni, de csak a rossz minőségűt.

Szeptember 20-áig 45.000 vagon búzát exportált az ország az új termésből és 294 millió lej exportprémium került likvidálásra.

A búza árának minimalizálásáról meglehetősen kitérően nyilatkozott. Megemlítette azt a kampányt, amit ez ellen a rendszabály ellen a sajtó nagy része folytatott, majd a következőket mondotta:

— Tizenkét évig éltem az exporttaxák rezsimje alatt. Ezeket a termelők fizették és a taxák tönkretették az exportot és elszegényítették a földmivészeket és legnagyobb részben magyarázatul szolgálnak mezőgazdaságunk nyomasztó helyzetének. Ennek ellenére ezek ellen a taxák ellen nem folytattak kampányt. A jelenlegi kormánynak volt bátorsága, hogy szakítson ezzel a politikával: megszüntette az összes, a kivitt gátló taxákat. Sőt ez a kormány még többet tett: exportprémiumot adott a búzáknak, amely növeli az árat a világparitáshoz viszonyítva.

Ezekkel a rendszabályokkal párhuzamosan az árak sajnos, az összes mezőgazdasági termékeknek és az összes piacokon estek. A kormány rendszabályai nélkül a helyzet katasztrófális lett volna.

Románia legfőbb búzatermő területei a Duna alföldjén fekvő megyékben vannak, ahol mintegy nyolcszáz ezer hektárt termel. Még előbb áll a Bánság és Erdély 900.000 hektárral és azután Besszarabia 400.000 hektár termőterülettel. Muntenia dombos vidékén kétszáz ezer hektáron vetnek. Moldovának kisebb a jelentősége. Tíz földmivelő megyéjében 160.000 hektáron művelik a búzát, úgy, hogy az összes moldovai megyék nem termelnek annyit, mint egyedül Doljmegeye. A vetési munkálatok a Rukorica betakarítása után megkezdődnek.

A miniszter ezután az áralakulásokról beszélt. Kijelentette, hogy nem védi az alacsony árakat, az a véleménye azonban, hogy nem lehet küzdeni az árrögzítő gazdasági vihar ellen. Nem tudta sikeresen folytatni ezt a harcot még az Egyesült Államok sem, amely több mint negyvenmilliót veszített a búza árának tartásáért folytatott küzdelmében. Magyarország és Jugoszlávia szintén nagy áldozatokat hoztak ezzel kapcsolatban. A munka racionalizálásával, jó válogatott vetőmagokkal és a föld jó megművelésével, a jelenlegi befektetés mellett is ötvenszázalékos termelési szaporulatot lehet

elérni hektáronként, ami az árak ötvenszázalékos emelkedését jelentené. Még az alacsony árak mellett is Románia kilátásai jobbak, mint bármely más agrárállamban. A mezőgazdák legfontosabb problémái az adók és az adósságok szanálásának ügye és sokkal természetesebb, hogy az adó és a kamatláb csökkentessék az árak nivójára, minthogy az árak emelkedjenek föl az adó és a kamatláb szintjére.

Dementálják Manoileseu bankkormányzó távozását. A Manoileseu bankkormányzó távozásáról kolportált híreket illetékes körök megcáfolják.

A cukortröszt vezetője Romániában. A napokban Romániába érkezik Montedy, az európai cukortröszt egyik vezetője, kinek látogatását a Románia cukorpolitikájára döntő fontosságú tanácskozásokkal hozzák összefüggésbe. A cukorrépatermelők és a cukorgyárosok tanácskozása a bukaresti kereskedelmi kamarában folyik, rövid időn belüli megegyezés várható.

Leszállítják a tűzifa vasúti tarifáját. J. Ionescu tábornok, a CFR vezérigazgatója nyilatkozott az egyik bukaresti lap munkatársának és kijelentette, hogy szociális okokból revideálni fogják a tűzifa téli tarifáját.

Az új időszámítás és az üzletek zárórája. A munkaügyi minisztérium rendelete szerint az új időszámítás az üzletek záróját nem érinti.

* **Az új tojásexporttörvény végrehajtási utasításának teljes és precíz magyar fordítása** kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 12. Ára 100 lej.

* **A szeszmonopólium törvénytervezetének teljes és precíz magyar fordítása** kapható dr. Mandel Fordító Irodában. Cluj, Str. Memorandului Nr. 12. Ára 100.— lej.

* **Gyümölcs-dióexportőrök!** A gyümölcskiviteli szabályzat és gyümölcs standardizálási rendelet teljes és precíz magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Str. Memorandului 12. Ára 60 lej, vidékre portóval 70 lej.

* **A módosított kamattörvény magyar fordítása** kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 12. Ára 15 lej, vidékre portóval 20 lej.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (v. Mátyás király tér) 7.

Étetéket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza.

Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dej, Dicsőánmárton, Alba-Iulia, Târgu-Mureș, Oradea és Timișoara. (Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvár).

Saját tőkéi: 145 millió lei.

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Torda-aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu-Székelyudvarhely, Cristur-Székelykeresztúr, Szászrégen Vidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffy-hunyad, Szamosújvári Hitelbank Rt. Gherla-Szamosújvár.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Áruraktárak a vasút mellett.

Valutapiac 1931. szeptember 30.

Kolozsvár

	Zürich			Berlin	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Londj.	
	nyitás	zárás	utó							
Zürich	—	—	—	8245	3295	112125	13960	66350	1950	—
Newyork	510 ¹ / ₄	510 ¹ / ₄	—	4213	15780	57150	71120	337637	384	—
London	2000	2000	—	16400	670	2215	2780	—	—	—
Páris	2010	2010	—	1670	660	2251	2805	13315	9725	—
Milanó	2580	2500	—	2105	880	2800	3600	17150	79	—
Prága	1513	1513	—	12450	499	1693	21075	—	130	—
Budapest	9002 ¹ / ₂	9002 ¹ / ₂	—	7335	—	—	—	—	—	—
Belgrád	903	903	—	—	300	1008	—	—	—	—
Bukarest	305	305	—	2540	—	305	42250	2015	720	—
Bécs	7180	7167 ¹ / ₂	—	5919	2369	8032 ¹ / ₂	—	800	2900	—
Berlin	120 ¹ / ₂	120	—	—	3980	13565	—	—	1950	—

Száz lej árfolyama: Zürichben 305

Londonban 720

Budapestben 305

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

(*) Folyóirat indult meg „Székelység” címmel Székelyudvarhelyen. „Székelység” címmel folyóirat indult, amely megjelenik minden hónap közepén s amelynek címe alatt ez a programnak is mondható mondat áll: „A Székelyföldet és népét ismertető havi folyóirat.” A szerkesztő: Bányai János, az az ismert nevű geológus, aki tudományos munkásságának értékes eredményeit eddig is nagy lelkesedéssel és odaadással igyekezett a székelyföldi gazdasági életnek gyakorlati feljavitásába belevinni. A Bányai János e lelkes lapvállalkozását a székelység minden nemes harcosa meleg szeretettel kíséri és igyekszik is támogatni. Az első szám most jelent meg meglepően művészi címlappal s olyan őszinte beköszöntő mondatokkal, amelyekben a szerény kezdethez fűzött nagy reménység jellemzésére maga mondja: „igazi kifejezője a semmiből a teremteni tudó ősi székely erőnek”. De ez az első szám is érdekes a tartalmában. Tanulmány Orbán Balázsról, a székely székek kialakulásáról, eredeti székely népdal szövege, kottája, magyarázata, népeletről vett jellemző történetek, székelyföldi lexikon, székely szótár, lapszemle, híradások székely emberek sikereiről s más ehhez hasonló rovatokat tartalmaz a folyóirat, amelynek előfizetési ára nagyon alacsony: 40 lej ez esztendő hátralévő részére. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Odorheiu, Székelyudvarhely.

(*) Amerikai író naplója az Erdélyi Szemle-ben. Husz nagy oldalon, bővített tartalommal jelent meg az „Erdélyi Szemle” új száma, melynek érdekes cikkei közül külön is kiemelkedik Reményi József Amerikába szakadt magyar író naplója, valamint dr. Sulyok István cikke az erdélyi autonómia kérdése körül támadt viharról. Kedves és megkapó írás Büky Mihályné novellája az asszonyok típusáról s régi időköt elevenít fel egy 15 évvel ezelőtt készült karikatúra a Kikaker kávéház törzsvendégeiről, újságírókról s más bohémekről. A szám több cikkét is értékes nevek fémjelzik: Kövér Erzsébet, Walter Gyula, Veszényi Béla, S. Nagy László, Szabó Imre irtak verseket és cikkeket, Kibédi Sándor pedig új román fordításokat mutat be. Gazdag kritikai és közgazdasági rovat, rengeteg illusztráció teszi változatossá az új számot, a „Színház és Mozi” című rész pedig egy egész külön lap terjedelmével is felér. Okvetlen vegye meg a legközelebbi hírlapárusnál.

MAGYAR SZÍNHÁZ HIREI

A ballerina. Szombaton este nyílik meg az öthónapos szünet után a Magyar Színház. Az ünnepi megnyitó előadás mindjárt nagy szenzáció lesz. Az utóbbi évek legbrilliansabb, leg-tökéletesebb operette-ujdonságának, A ballerina-nak lesz a premiéreje. A ballerina a régi „nagy” operettek fajtájából való. Zenéje, meséje egyaránt klasszist képvisel. A táncai kápráztatók. A ballerina előadása alkalmat ad arra, hogy a teljesen újjászervezett operette-társulat bemutatkozzék. A ballerina főszereplői: Neményi Lili, Mayer Kató, Szombati Mancsi, Hegyesi Ica, Puttnik Bálint, Tompa Béla, Ihász Aladár. Karnagy: Stephanidesz József. A ballerina négy egymásutáni estén kerül színre. Szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden. A színház elővételi pénztára mind a négy estére árusítja már a jegyeket.

Délután: Szökik az asszony. Neményi Lili-vel, Mayer Katóval. A legnépszerűbb magyar operette, a Szökik az asszony kerül színre vasárnap délután 5 órakor, mérsékelt helyárakkal. Főszereplői: Neményi Lili, (aki Kolozsvárott először fogja játszani ezt a brilliáns szerepet) Mayer Kató, Tompa Béla, Ihász Aladár. Jegyek előre válthatók!

Zongora hangoló

Bécsi zongora javító és hangoló, koncert hangoló, a cluji Román Opera tagja. — Vállal javítást és hangolást garancia mellett városon kívül is.

JOÁN GÖTZL

Cluj, Feleacului (Tordai ut) 37.

DACIA MOZGÓ HETI MŰSORA

Csütörtök: A nevető főhadnagy. (A Paramount ezévi aranyfilmje, a Varázskeringő című halhatatlan operett filmváltozata. Rendezte: Lubitsch. A címszerepben: Chevalier. Zene: Strauss Oszkár. A világfilm erdélyi premiérje. Előtte a legjobb Miki Maus.) Előadások: 3, 5, 7, 9.

CORSO-MOZGÓSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 3, 5, 7, 9-kor: A tábornok. Zilahy Lajos műve filmre dolgozva, orosz milióban. A Paramount-stúdió szenzációs alkotása. Főszereplők: Conrad Veidt, Olga Tschechowa. Műsor előtt: A legújabb Paramount-híradó.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombaton, október hó 3-án este, pont 8 $\frac{1}{2}$ -kor: A ballerina. (Az évad ünnepi megnyitó előadása. Az évad legszenzációsabb operette-ujdonsága. Világsiker! Az új operette személyzet bemutatkozása. Neményi Lili, Major Kató, Puttnik Bálint, Szombati Margit, Hegyesi Ica, Ihász Aladár, Tompa Béla, Selmecei Mihály, Leővey Leó főlépése. Az idei évad új, nagyon olcsó helyárai. Premiére-bérlet 1. szám. Sorozatszám: 1.)

Vasárnap, október hó 4-én délután 5-kor: Szökik az asszony. (Operette-repriz új szereposztással. Neményi Lili, Major Kató, Tompa Béla, Ihász Aladár főlépése. Délutáni mérsékelt helyárak. Sorozatszám: 2.)

Vasárnap, október hó 4-én este pont 8 $\frac{1}{2}$ -kor: A ballerina. (Operette-ujdonság 2-odszor. Bérletszünetben. Az új évad olcsó helyáiraival. Sorozatszám: 3.)

Hétfőn, október hó 5-én este, pont 8 $\frac{1}{2}$ -kor: A ballerina. (Operette-ujdonság 3-adszor. Napi bérlet 1. szám. A. Sorozatszám: 4.)

Kedden, október hó 6-án este, pont 8 $\frac{1}{2}$ -kor: A ballerina. (Operette-ujdonság 4-edszer. Napi bérlet 1. szám. B. Sorozatszám: 5.)

A heti műsorra tűzött előadások jegyei már most megválthatók, minden elővételi díj nélkül a színház pénztáránál.

Takarékoskodjék! Biztosítson az erdélyi magyar egyházak biztosítóintézeténél, a MINERVA BIZTOSÍTÓ-nál! Kérjen ajánlatot. Olcsó díjszabás. Kedvező fizetési feltételek! A MINERVA BIZTOSÍTÓ Rt. címe: Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (volt Ferencz József ut) 37. szám. Telefon 12-57

Szilágysági autóbusz menetrend. Érvényes 1931. október 1-től a tél hónapokra.

Csucsá—Szilágysomlyó—Nagykároly:

INDUL				ÉRKEZIK			
I.	II.	III.			I.	II.	III.
—	10 ³⁵	16 ³⁵		Csucsá	↑	9 ⁵⁰	15 ⁵⁰ —
7 ¹⁵	11 ⁴⁰	17 ⁵⁰		Kraszna		8 ³⁰	14 ³⁰ 18 ³⁰
7 ³⁰	11 ⁵⁵	18 ⁰⁵		Varsolc		8 ¹⁵	14 ¹⁰ 18 ¹⁰
8 ⁴⁰	12 ¹⁵	18 ²⁵		Szilágysomlyó		7 ¹⁵	13 ⁴⁵ 17 ⁴⁵
10	16	—		Tasnád		5 ³⁰	— 16
11	17	—		Nagykároly		4 ³⁰	— 15
ÉRKEZIK				INDUL			